

zamore le kat. cerkev opraviti, ki po svojih naukih in nebeških pripomočkih iz divjakov poštene, trezne, krotke ljudi dela, rod človeški vzreja in požlahtnuje. Pravo je v tem oziru res zadel naš bistroumni poslanec g. Herman, ki je v državnem zboru brez ovinkov rekel: „Država zamore le k vnenji pokoršini siliti, le dovršene čine kaznovati, ne more pa volje k dobremu vzbujati in krepiti, ne hudih nagonov, ki v človeškem srcu tiče, krotiti, ne značajev izobraževati, nikogar v pravega človeka preobrniti, — to zamore le cerkev“.

Prvo in poglavitno vprašanje bi torej bilo: Kaj in kako početi, da se sv. vera in kršansko življenje povsod med ljudstvom zopet oživi? Za to pa dandanas postavodajalci ne vprašajo, ker se držijo ravnila, da hodi država svojo pot, ter ne pusti poleg sebe veljati druge, duhovne oblasti. Torej misli vse le na to, kako cerkvi pot zaleči do ljudstva. Liberalcem namreč, ki pri nas kakor po drugih deželah vsled umetno stvarjenih volilnih postav v politiki in postavodaji zvonec nosijo, ne mrzi nič tako, kakor sv. kat. cerkev s svojim naukom in s svojimi napravami. Torej jim je jedro vse politične modrosti, prenarediti vse doseganje razmere tako, da se kat. cerkvi sapa zapré. Kaj jih srbi, če ljudje zdívjajo, imetek in življenje v največo nevarnost pride, vsaj oni — liberalci namreč — po mestih in gradovih živijo, kamor tatovi in roparji tako lahko ne morejo.

Liberalni poslanci pa pridno razdirati pomagajo. Na Kranjskem grajajo v dež. zboru dekana Grabrijana, ki je — javni poštenosti na korist in zvest svojemu poklicu — zasmehovalcu sv. vere in vsega kršanstva, namreč liberalnemu advokatu Spazzapanu v Vipavi, cerkveni pogreb odrekel; iz druge strani se štulijo, češ, le čakajte klerikalci, vam bomo že zasolili, ko prinese minister Stremayr „cerkvene postave“ v drž. zbor; drugi zopet in teh je največ — podpirajo brezverske časnike, ter se veselijo, če zbadajo in zasmehujejo kat. cerkev, njene naprave, papeža, škofo in duhovnike.

Če se torej krog in krog zarote delajo proti kat. cerkvi, če brezverski časniki dan na dan brez kazni z blatom ometavati smejo vse, kar je vernemu kristijanu sveto in drago, če se brezverstvo po brezštevilnih pohujšljivih izgledih in spisih \*) če dalje bolj širi med ljudstvom, — če se tako godi, se pač čuditi ni, da se množijo hudobije, pošteni ljudje pa trnjajo, rekoč: Kaj bo za božjo voljo, če pojde tako naprej?

Še hujše se nam grozi, kajti „če luč svete vere ljudem ne sveti, ne ostane res več

druga kakor plamen petroleja“ — (pri nas zažiganje, ropanje, kradenje in umori) je pisal te dni list „Vatld.“ — Brezverski liberalizem je kriv vseh homatij, ker je razrušilo trdno podlago javnej varnosti in poštenosti: sv. vero in kršansko življenje! In boljše ne bo, dokler ne pridejo na krmilo možje, ki vse to spoznajo, in po tem spoznanji ravnajo, naj tudi „lučnjaki“ ropočejo z „mračnjaštvom“, „klečeplaštvom“, „nazadnjaštvom“, „klerikalstvom“, „fevdalstvom“, „mežnarstvom“ in kar je še več tacih liberalnih otepavnic.

### Štajerski dež. zbor. \*)

V. Seja 6. decemb. 1873. Na znanje se dá mnogo peticij, med katerimi je tudi ona gg. profesorjev ptujske realne gimnazije, da bi namreč zboljšanje plače od l. 1874 naprej jim že veljalo od meseca julija 1873. — Peticije se izročé dotičnim odborom. — Dr. Heilsberg podpira svoje vprašanje do vlade, zastran vravnjanja zemljišnega davka.

Deželni komisijon — pravi med drugim — je povišal tarifo izdelano po okr. komisijonih, in ko se je zoper to od mnogih strani ugovarjalo, je šla sicer dež. komisija pri nekterih cenah nazaj, pri drugih pa ne. Tudi od osrednjega komisijona si veliko ne obéta, ker bo nemara le na to gledal, da bo tarifa z onimi drugih dežel kolikor mogoče ednaka, ugovorov pa ne utegne poslušati. Gledé na to stavi do vlade vprašanje: „Hoče li in zamore dež. predsednik na to delati, da se bo na mnoge ugovore gledé vravnjanja zemljišnega davka (tarifa čistega prihodka in razredni okraji) obdačenim na korist ozir vzel?“

Dež. predsednik odgovori, da so se reklamacije izročile odboru dež. cenilne komisije, o katerem se nadja, da bo ozir imel na reklamacije. Kar pa njega samega — predsednika — zadeva, hoče braniti v komisiji opravičene pritožbe.

Prestopi se k dnevnem redu. V odbor za popravo družinskega reda se voli 5 udov, v odbor za obdelovanje zemlje (Landescultur) 7 udov. — Predlog d. o., da se naj postava za radgonsko javno bolnišnico tako spremeni, da boče zanaprej, kakor je to pri javnih bolnišnicah sploh navada, dež. blagajnica trpela one stroške, ki se za domače bolnike poloviti ne dajo, je bil sprejet.

Potrjenih je bilo več toček proračuna za l. 1774. Pri rednih stroških za Slatino je odbil finančni odsek (poročevalec Lohninger) proračunu d. odbora 6350 gld. in dovolil le 8400 gld. Dovolil se izredni strošek s 1342 gld. za predelanje mlina v hišo za goste. Upravni stroški znašajo

\*) Ravno poročá „Slovenec“ o knjižici: „vera in pamet“, katero je spisal neki mladostlovensk modrijan B. Milinski, in o kateri „Slovenec“ pravi, da se „take bedarije še niso tiskale na Slovenskem“, in da „knjižica mrgoli blasfemij“ (bogoskrunstva).

\*) V kratkem poročilu 11. seje v pol. ogledu poslednje številke lansk. leta se je vrnila pomota, da je IV. red učiteljskih plač s 550 gld. odpravljen. To je sicer nasvetoval odbor, zbornica pa ni pritrčila temu.